

Eesti teadustaristu teekaardi uuendamise kord

1. peatükk ÜLDSÄTTED

1. Reguleerimisala

- 1.1. Käesoleva korraga kehtestatakse Eesti teadustaristu teekaardile (edaspidi *teekaart*) kandideerimise tingimused ja kord.
- 1.2. Käesolevas korras juhendatakse haridus- ja teadusministri 28. septembri 2023. a määrusest nr 36 „Riikliku tähtsusega teadustaristu toetamine“ (edaspidi *teadustaristu määrus*), sh kasutatakse teadustaristu määruse §-des 3 ja 7 defineeritud mõisteid.
- 1.3. Käesolevas korras reguleerimata küsimustes on Sihtasutusel Eesti Teadusagentuur (edaspidi *ETAG*) õigus langetada kaalutletud otsuseid, kaasates vajadusel eksperte.

2. peatükk TAOTLUSTE ESITAMINE

2. Taotluse esitamine

- 2.1. ETAG kuulutab taotluste esitamise tähtaja välja kodulehel (www.etag.ee).
- 2.2. Ühe teadustaristu kohta saab esitada ühe taotluse.
- 2.3. Taotluse saab esitada Eesti teadustaristu kohta või Eesti liikmelisuse kohta rahvusvahelises teadustaristus.

3. Taotluse esitaja

- 3.1. Taotluse saab esitada positiivselt evalveeritud teadus- ja arendusasutus või partnerasutustest koosneva teadustaristu konsortsiumi juhtasutus, mis peab olema positiivselt evalveeritud.

4. Menetlemine ja menetluskeskkond

- 4.1. Taotlusi menetleb ETAG.
- 4.2. Menetluskeskkonnaks on Eesti Teadusinfosüsteem (edaspidi *ETIS*). ETISes toimub kogu uute taotluste esitamise ja nende menetlemisega seonduv suhtlus, sh edastatakse selle vahendusel teekaardile nimetamise või mitterimetamise ettepanek. Esitaja on kohustatud jälgima teateid ETISes regulaarselt ning hoidma oma kontaktandmed ajakohased.

5. Taotluses esitatavad andmed

- 5.1. Taotluses näidatakse ära:
 - 5.1.1. teadustaristu nimetus (eesti ja inglise keeles, akronüüm);
 - 5.1.2. teadustaristu juhtasutus ja (olemasolul) partnerasutused;
 - 5.1.3. teadustaristu koondandmed (lühikirjeldus, vorm, asukoht, kontaktandmed, teadustaristu juhtisik);
 - 5.1.4. teadustaristu loomise või jätkamise põhjendus, olulisus ja mõju teadusele;
 - 5.1.5. teadustaristu olukord taotlemise hetkel ülesehituse kirjeldus, ja funktsionaalsus ning pakutavad teenused viie aasta perspektiivis, sh partnerasutuste rollid;

- 5.1.6. teadustaristu visioon, eesmärgid ja tegevuskava järgmiseks viieks aastaks;
 - 5.1.7. teadustaristust huvitatud huvigrupid ja potentsiaalsed kasutajad, kasutust kirjeldavad võtmenäitajad ja nende prognoos järgmiseks viieks aastaks;
 - 5.1.8. teadustaristu avatus ja planeeritavad/olemasolevad juurdepääsutingimused teenustele;
 - 5.1.9. teadustaristu panus Eesti 2035 arenguvajadustesse ja Eesti teadus- ja arendustegevuse, innovatsiooni ning ettevõtluse (TAIE) arengukavasse 2021-2035;
 - 5.1.10. teadustaristu interdistsiplinaarsus ja seotus rahvusvahelise koostööga;
 - 5.1.11. teadustaristu juhtimine;
 - 5.1.12. teadustaristu personal ja teadlaskonna järelkasvu toetamine;
 - 5.1.13. teadustaristu rahastamise üldine plaan järgmiseks viieks aastaks, sh investeerimisvajadused, iga-aastaste tegevuskulude maht, sisu ja rahastamisallikad;
 - 5.1.14. teadustaristu planeeritav teavitustegevus;
 - 5.1.15. teadustaristu panustamine avatud teaduse eesmärkidesse.
- 5.2. Kui on tegemist Eesti liikmelisusega rahvusvahelises teadustaristus esitatakse lisaks:
- 5.2.1. *European Strategy Forum on Research Infrastructures* (ESFRI)¹ teekaardi objekti või muu rahvusvahelise teadustaristu kirjeldus;
 - 5.2.2. Eesti ESFRI teekaardi objektiga või muu rahvusvahelise teadustaristuga liitumise või liikmelisuse jätkamise põhjendus ning sellega kaasnevad kohustused;
 - 5.2.3. Eesti iga-aastaste liikmemaksude või osalustasude suurus, uue liitumise puhul liikmemaksu arvutamise mudel;
 - 5.2.4. informatsioon Eesti-sisese liitumisprotsessi, võimaliku ajakava, siseriikliku vastutaja ja liikmemaksude või osalustasude rahastamisallikate kohta.
- 5.3. Kui taotluse kirjutamisel on kasutatud tehisintellekti suuri keelemudeleid, tuleb sellest teavitada ning kasutamist selgitada.²

3. peatükk

TAOTLUSTE HINDAMINE

6. Tehniline kontroll

- 6.1. Tehnilise kontrolli viib läbi ETAG, hinnates selle käigus:
- 6.1.1. taotluse vastavust nõuetele;
 - 6.1.2. teadustaristu omaniku vastavust nõuetele.
- 6.2. Tehnilise kontrolli käigus ei hinnata taotlusi sisuliselt.
- 6.3. Kui taotlustes esinevad vormilised ebatäpsused, mida on võimalik sisu muutmata kõrvaldada, määrab ETAG selleks esitajale kuni kümne tööpäeva pikkuse tähtaja.
- 6.4. ETAG lükkab taotluse tagasi, kui:
- 6.4.1. taotlus või teadustaristu omanik ei vasta nõuetele ja mittevastavust ei ole võimalik punkti 6.3 alusel kõrvaldada;
 - 6.4.2. esitaja ei kõrvaldanud mittevastavust ETAGi määratud tähtjaks;
 - 6.4.3. esitaja tegi taotluses muudatusi, mis ei olnud suunatud ETAGi nimetatud vormilise ebatäpsuse kõrvaldamisele.
 - 6.4.4. varasemalt teekaardil olnud taristul on eelmise perioodi tegevusaruanne esitamata või puudulikult esitatud.

¹ <https://www.esfri.eu/esfri-roadmap>

² https://etag.ee/wp-content/uploads/2024/02/Eesti-Teadusagentuuri-AI-seisukoht-_060224.pdf

7. Taotluste hindamine

- 7.1. Taotlusi hindab teadustaristu komisjon (edaspidi *komisjon*).
- 7.2. Kõik taotluste hindamisprotsessis osalevad isikud peavad deklareerima huvide konflikti puudumise ja sõltumatuse hinnatavast teadustaristust. Kui esineb huvide konflikt, ei osale isik selle teadustaristuga seotud taotluse hindamises.
- 7.3. Komisjon lähtub taotluste hindamisel ETAGi kehtestatud teekaardi taotluste hindamisjuhendist ning selles toodud põhimõtetest ja hindamisvaldkondadest.
- 7.4. Valeandmete, loomevarguse või petturluse ilmnemisel on ETAGil õigus taotluse menetlemine lõpetada ja jätta läbi vaatamata.

8. Teekaardi uuendamise ettepanek

- 8.1. Hindamise tulemusena teeb komisjon ETAGi juhatusele teekaardi uuendamise ettepaneku, esitades teadustaristute kaupa ettepanekud koos põhjendustega:
 - 8.1.1. teadustaristu nimetada teekaardile;
 - 8.1.2. jätta teadustaristu teekaardile nimetamata.
- 8.2. Teekaardile nimetamise ettepaneku tegemisel arvestab komisjon taotlusel antud hindeid ja lõplikku punktisummat, Eestis viljeldavate teadus- ja arendustegevuse valdkondade tasakaalustatust ning olulisust Eesti riigile.
- 8.3. Teadustaristu komisjon kinnitab spetsiifilised tegevuse tulemuslikkuse võtmenäitajad iga punktis 8.1.1. nimetatud teadustaristu kohta.
- 8.4. ETAG edastab uuendatud teekaardi ettepaneku Haridus- ja Teadusministeeriumile.

3. peatükk

TARTISTU KOHUSTUSED

9. Teekaardi kinnitamine ja teekaardile kantud teadustaristu

- 9.1. Teekaardi kinnitab Vabariigi Valitsus korraldusega.
- 9.2. Teadustaristu teekaardile kantud teadustaristud täidavad taristu määruse §-s 10 kehtestatud nõudeid. Paragrahvi 10 lõikes 1 kehtestatud nõudeid täidab teadustaristu iga-aastaselt ETISE vahendusel.